

УДК 658.628

DOI: 10.32342/2074-5354-2019-1-50-6

В.М. ОРЛОВА,

кандидат технічних наук, доцент
Університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро)

О.В. КУЗЬМЕНКО,

кандидат економічних наук, доцент
Університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро)

О.Р. СЕРГЄЄВА,

кандидат наук з державного управління, доцент
Університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро)

ДОСЛІДЖЕННЯ ТОВАРНИХ ПОЗИЦІЙ ЗА ЇХ АСОРТИМЕНТОМ ТА ЯКІСТЮ У ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Товарна позиція являє собою сукупність окремих товарів, обсяг продажів яких залежить від рівня споживчого попиту. У контексті конвергенції суб'єктів господарювання щодо пропозицій та цін доцільно вивчати не тільки загальний асортимент продукції, але й окремі статті та підстатті.

Розвиток товарних ринків залежить від різноманітності та кількості товарних позицій, від насиченості асортименту та якості. Одним з ринків, що активно розвиваються сьогодні, є ринок аксесуарів для дверей та фурнітури. Зростання виробництва та продаж внутрішніх дверей свідчить про те, що попит на аксесуари та дверну фурнітуру також постійно зростає, оскільки важливість вибору дверної фурнітури настільки ж вагома, як і вибір дверей. Якість дверної фурнітури залежить як від зовнішнього вигляду, так і від функціональності дверей.

Дверна фурнітура, за винятком функції керування замком і дверцятами, також діє як декоративний елемент для міжкімнатних дверей. Сьогодні приховані петлі та мовчазні магнітні механізми є новітніми. Дверні ручки з простих геометричних фігур, покритих кольоровим хромом на квадратному отворі, дверні на прямокутних розетках дуже перспективні.

Асортимент аксесуарів для дверей досить різноманітний: дверні ручки, замки різних типів і різних систем, петлі, засувки, стопори, доводчики та ін. Завдяки використанню різних матеріалів, механізмів, форм, декору, можна прикрасити будь-які двері і створити оригінальний стиль. Часто покупці гіпермаркету «Епіцентр К» шукають ручки для міжкімнатних дверей, оскільки вони замінюються частіше, ніж металеві, аксесуари яких зазвичай надаються виробником відразу.

Склад товарного портфелю досліджуваних статей безпосередньо пов'язаний з оцінкою якості. На прикладі єдиної підстатті проведено оцінку рівня якості з використанням методів прикладної кваліфікації.

У процесі оцінки якості досліджуваний зразок порівнювався з еталонним. У цьому випадку якість є відносним значенням, яке показує межі досягнення рівня вихідної вибірки і визначає параметри, за якими розрізняють досліджувані і еталонні зразки.

Одним з найбільш поширених методів є визначення комплексного індикатора якості, що одночасно враховує декілька різних характеристик. Для визначення комплексного індексу було виконано оцінку балів обраних дверних ручок. Споживчі властивості оцінювали за складом

сплаву, якістю захисного покриття, роботою механізму, дизайном і зовнішнім виглядом. Вага балів оцінюється експертами. Оцінка рівня якості для кожного підпункту товару розраховується як відношення зваженого параметричного індексу до економічного індексу.

Визначення комплексного показника якості ручки дверей з урахуванням співвідношення ціна/продуктивність дозволяє покупцеві зосередити увагу на раціональному виборі потрібного продукту.

Ключові слова: дослідження, асортимент, якість, дверна фурнітура, оцінка, комплексний показник.

Постановка проблеми. Розвиток товарних ринків залежить від різноманітності і кількості товарних позицій, насиченості асортиментом та якості продукції. Відомо, що товарна позиція являє собою сукупність окремих товарів, обсяг реалізації яких залежить від рівня споживчого попиту. В умовах конвергенції суб'єктів господарювання щодо пропозицій та цін актуальним стає вивчення не тільки загального товарного портфелю, а й кожної його позиції і субпозиції. Це дозволяє залучати купівельні фонди для збільшення місткості ринку, формуючи пропозицію відповідно до сучасних тенденцій ринкового розвитку.

Одним з ринків, що сьогодні активно розвивається, є ринок дверей і фурнітури до них. При цьому важливість вибору дверної фурнітури не менша, ніж самих дверей. Від якості виробів залежить як зовнішній вигляд, так і функціональність дверей.

Ринок дверної фурнітури в основному контролюється іноземними виробниками. Понад 90% дверної фурнітури на українському ринку є імпортною. Зокрема частка фурнітури з Китаю у 2016 р. складала 35 млн євро, що становить 70% всього ринку [1].

Питання розвитку ринку дверей та дверної фурнітури, їх асортименту і якості розглядалися в працях Л. Войнаш [2], І. Волкова [3], Ю. Генча [4], Т. Руденко [5], О. Ошурка [6].

Попри акцентуванню на загальних проблемах ринку, недостатньо уваги приділено проблемам забезпечення споживачів якісними товарними позиціями – ручками, петлями, замками, доводчиками, стопорами з урахуванням їх ціни, споживчої цінності та переваг покупців.

Метою статті є дослідження асортименту та рівня якості дверної фурнітури на прикладі дверних ручок для міжкімнатних дверей в гіпермаркеті «Епіцентр К».

Результати досліджень. Аналіз продажів дверей за останні п'ять років свідчить про їх зростання. Зокрема обсяг виробництва міжкімнатних дверей у 2016 р. в Україні складав 4 200 тис. одиниць на рік або 350 тис. одиниць на місяць, що становить 78% ринку [1]. Вітчизняні виробники успішно працюють на ринках Європи, Азії та США. Експорт міжкімнатних дверей становить приблизно 1 200 тис. на рік, а середня їх ціна – близько 30,0 євро. Однак ті виробники, що виготовляють двері виключно з натуральної деревини, продають свої вироби за ціною 500,0 євро та вище [6]. Обсяг експорту в 2017 р. становив 28 млн дол., імпорту – 2,2 млн дол. [7]. Таке співвідношення свідчить про те, що українські виробники витиснули з ринку імпортерів й успішно конкурують на експортних ринках.

Внутрішній ринок споживання в Україні становить 100–110 тис. дверей. Частка традиційного роздрібу становить 55%, DIY – 40% (Епіцентр, Нова лінія, Олді, Leroy merlin), об'єктні продажі – 5% [6]. Зростання обсягів виробництва і продажів міжкімнатних дверей свідчить про те, що попит на комплектуючі та дверну фурнітуру матиме тенденцію до зростання.

У процесі дослідження виявлено, що дверна фурнітура, окрім виконання функції управління замком і дверима, виступає також і декоративним елементом для міжкімнатних дверей. Сьогодні актуальними є приховані петлі та безшумні магнітні механізми. Становлять інтерес дверні ручки простих геометричних форм із покриттям кольору «хром» на квадратній розетці,

перспективними є ручки на прямокутних розетках. Особливе місце на дверях займають ручки-скоби (pull-handles) [8]. У зв'язку з цим, виникає необхідність дослідження асортименту дверної фурнітури, яке проведено на прикладі гіпермаркету «Епіцентр К», що є лідером на ринку будівельних ритейлерів [7].

У гіпермаркеті «Епіцентр К» представлено понад 350 тис. найменувань товарів від більш ніж 3500 постачальників [9]. Розробка товарного портфеля та контроль за асортиментним переліком товарів є важливим процесом для торговельних мереж з метою задоволення потреб споживачів і збільшення доходів.

Асортимент фурнітури для дверей досить різноманітний: дверні ручки, замки різних типів та різних систем, петлі, шпінгалети, стопори, доводчики та ін. (броненакладки на замки, номери на двері, ущільнювачі для дверей, вічка дверні). Структура асортименту фурнітури для дверей подана на рис. 1.

Як видно з рис. 1, левову частку у структурі асортименту займають ручки (40%) і замки (36%), які, як правило, купують надовго, оскільки саме вони відповідають за безпеку і без покупки яких нормальне функціонування дверей неможливо. Сучасною тенденцією є купівля

споживачем всієї комплектації фурнітури для дверей, тобто, ручок, замків та петель, які підбираються за фасоном, кольором і відповідною ціною. Таким чином, скорочується час на покупку товару і пошук товару в іншому магазині.

Виходячи з вищенаведеної інформації щодо структури асортименту фурнітури для дверей та частки дверних ручок в ньому, є сенс провести дослідження за товарними субпозиціями. Дверні ручки поділяються за призначенням на ручки для міжкімнатних та вхідних дверей (рис. 2).

Найчастіше покупці гіпермаркету звертаються за ручками для міжкімнатних дверей, оскільки їх змінюють (реставрують) частіше, ніж вхідні металеві, фурнітура яких, як правило, надається виробником відразу. Тому асортимент дверних ручок для міжкімнатних дверей представлено більш широко (60%) порівняно з ручками для вхідних дверей (40%).

Для виготовлення дверних ручок використовуються різні матеріали, серед яких метал, дерево, скло і пластик. Важливою вимогою до матеріалу є хороший ступінь теплопровідності, жорсткість, міцність на вигин, стійкість до динамічних навантажень і корозії, а тому найбільш популярним матеріалом є метал – 74% (рис. 3).

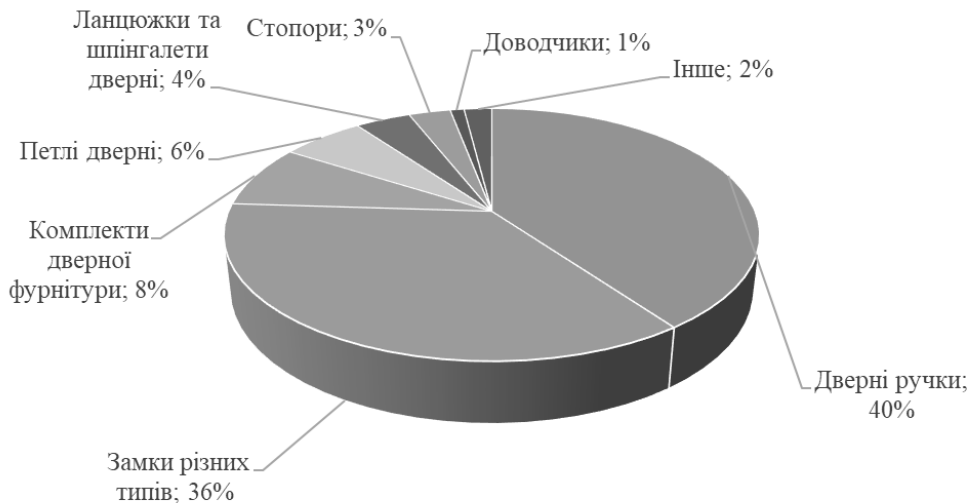

Рис. 1. Структура асортименту фурнітури для дверей в гіпермаркеті «Епіцентр К»

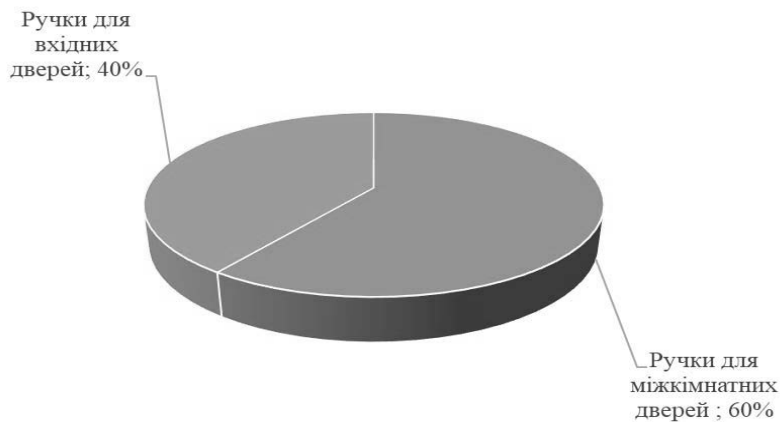

Рис. 2. Структура асортименту дверних ручок за призначенням в гіпермаркеті «Епіцентр К»

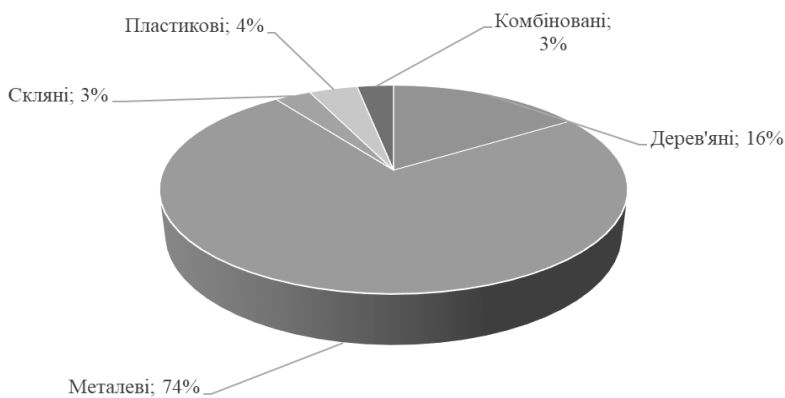

Рис. 3. Структура асортименту дверних ручок для міжкімнатних дверей в гіпермаркеті «Епіцентр К» залежно від типу матеріалу

Серед металевих ручок для міжкімнатних дверей виділяються латунні, сталеві ручки, а також з мідно-цинкового сплаву з додаванням алюмінію.

Ручки на двері в приміщеннях з підвищеним показником вологості і помітними температурними перепадами (ванна кімната, санвузол, душова), повинні мати антикорозійну стійкість. Через підвищене навантаження фурнітура має бути досить міцною і забезпечувати надійне замикання. Оскільки металеві ручки є, на думку покупців, найбільш надійними і довговічними та мають при цьому простий лаконічний дизайн за порівняно невисокої ціни, – вони в асортименті гіпермаркету займають найбільшу частку.

Залежно від механізму ручки бувають стаціонарними (звичайні скоби або ручка-поручень без будь-яких механізмів), *натискними* (на планці і розетці), поворотними ручками або кнобами. У структурі зазначені ручки займають 24%, 46 та 30%, відповідно (рис. 4).

За рис. 4 можна зробити висновок, що найбільшим попитом користуються *натискні ручки*, оскільки вони є більш простішими при установці, довше слугують і коштують недорого порівняно з ручками-кнобами. *Натискні* ручки також фіксують двері, на відміну від стаціонарних.

Фурнітуру для міжкімнатних дверей до гіпермаркету «Епіцентр К» поставляють різні компанії-виробники (рис. 5).

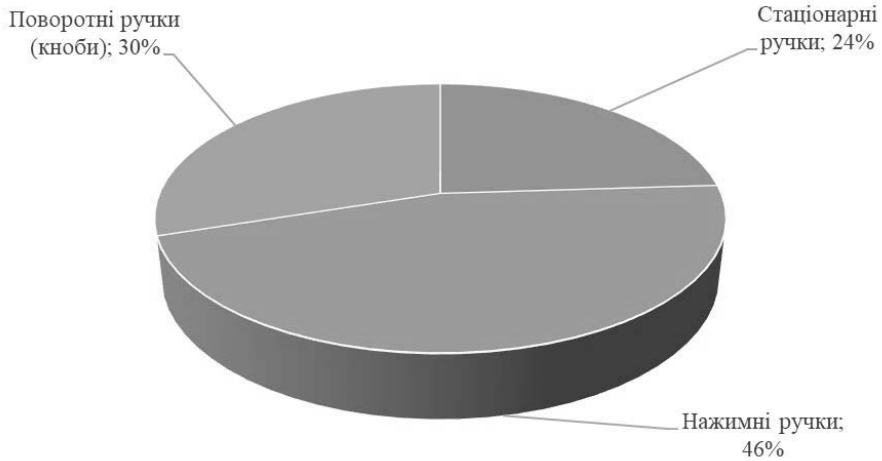

Рис. 4. Структура асортименту дверних ручок для міжкімнатних дверей в гіпермаркеті «Епіцентр К» залежно від механізму

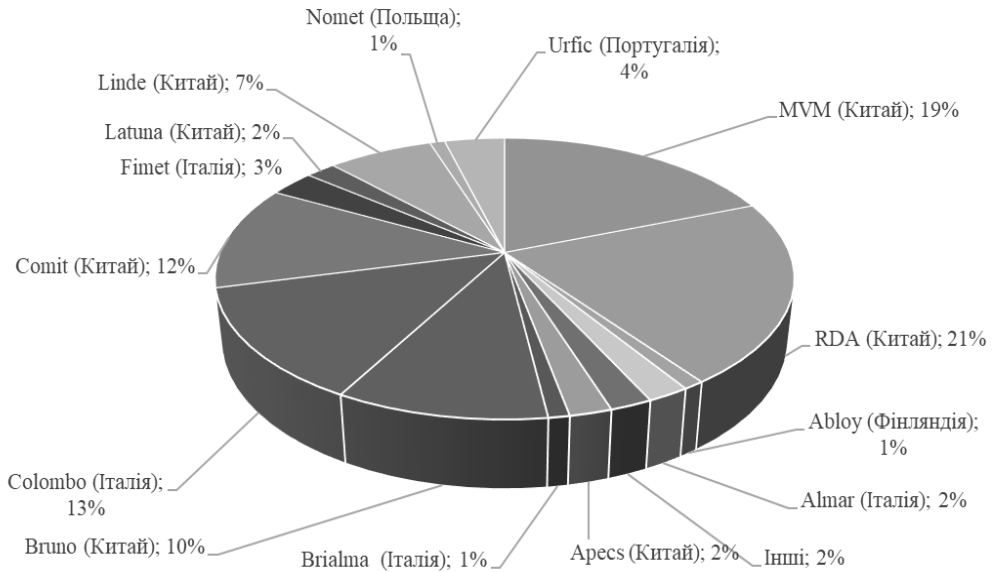

Рис. 5. Структура асортименту ручок для міжкімнатних дверей в гіпермаркеті «Епіцентр К» за постачальниками

Виходячи з даних рис. 5, найбільше виробників дверних ручок з Китаю, що пояснюється їх доступною ціною. Компанії-виробники з Італії, Португалії є виробниками продукції досить високого цінового сегмента, а тому їх товари користуються попитом у покупців, які хочуть придбати щось оригінальне. Така фурнітура становить суттєву частку асортименту гіпермаркету «Епіцентр К».

Дослідження цінового діапазону (рис. 6) показує, що в гіпермаркеті «Епіцентр К» основна маса ручок для міжкімнатних дверей (66%) знаходиться в економсегменті до 400 грн. Цей сегмент є найбільш затребуваним покупцями за умови їхньої низької купівельної спроможності. Можна стверджувати, що як лідер на ринку будівельних матеріалів гіпермаркет «Епіцентр К» має постачальників з лояльними цінами.

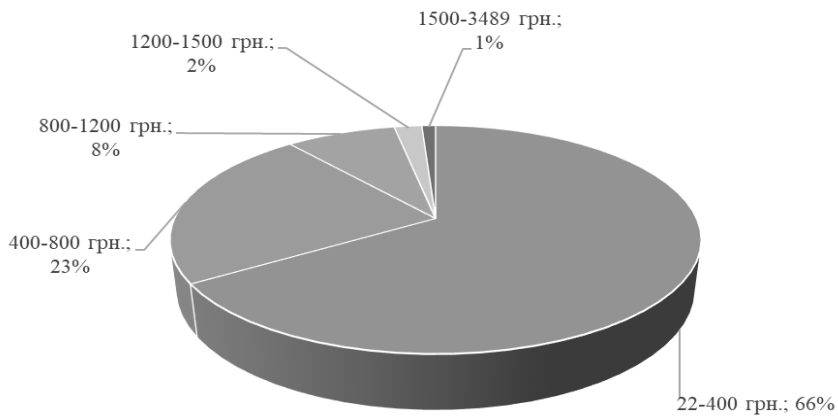

Рис. 6. Структура асортименту ручок для міжкімнатних дверей в гіпермаркеті «Епіцентр К» залежно від ціни

Аналіз показує, що з дверної фурнітури ручки користуються найбільшим попитом. Їх асортимент різноманітний, товарна пропозиція ручок формується за рахунок використання різних матеріалів, механізмів, форм, декору та виходить з функціональних особливостей: можна прикрасити будь-які двері і створити оригінальний стиль.

Склад товарного портфелю досліджуваних позицій безпосередньо пов'язаний їх з оцінкою. На прикладі окремої товарної субпозиції проведено оцінювання рівня якості методами прикладної кваліметрії.

У процесі оцінки якості досліджуваного зразка порівнюється з еталонним (базовим) зразком. У цьому випадку якість є відносною величиною, що показує межі досягнення рівня базового зразка і визначає параметри, за якими відрізняє досліджуваний і базовий зразки.

Одним з найбільш поширених методів є визначення комплексного показника якості, який враховує одночасно кілька різних характеристик і має різний рівень узагальнення [10–12]. Оцінка рівня якості за кожною товарною субпозицією розраховується як відношення зваженого параметричного індексу до економічного індексу. У разі якщо рівень якості більше 1, то досліджуваний товар перевищує за якістю базовий зразок, якщо менше 1 –

поступається йому, якщо дорівнює 1, то перебуває на однаковому рівні.

Кожен з параметричних індексів за відповідним показником розраховується як відношення значення досліджуваного показника продукції до значення відповідного показника еталона, обраного за базу порівняння. Вагомість кожного показника встановлюється експертним шляхом. Зважений параметричний індекс відображає оцінку сукупності властивостей (параметрів) досліджуваного товару щодо конкуруючого (еталонного) зразка і визначається шляхом підсумовування параметричних індексів за кожним оцінюваним параметром з урахуванням відповідних вагових коефіцієнтів. Економічний індекс визначається як відношення ціни досліджуваного товару до вартості еталонного товару.

Для оцінки якості дверних ручок для міжкімнатних дверей в гіпермаркеті «Епіцентр К» було відібрано шість зразків ручок із засувками для міжкімнатних дверей різних виробників. Саме ручки RDA (Китай), Аресс (Китай), Bruno (Китай), Latuna (Китай), Nomet (Польща), Almar (Італія) користуються найбільшим попитом, що було визначено за структурою товарообороту.

За винятком ручок торгової марки Nomet, всі інші зразки мали товарний вигляд, на поверхні були відсутні зовнішні

пошкодження, що свідчить про їх достатню якість і відповідність запитам споживачів. У ручках Nomet виявлено відколи на зовнішній накладці ручки.

Для визначення комплексного показника проведено бальну оцінку відібраних дверних ручок. Споживні властивості оцінювалися за складом сплаву, якістю захисного покриття, роботи механізму, конструкції і дизайном. Розроблено трибальну шкалу (табл. 1). Перевірку роботи механізму товару проводили вручну, виконуючи цикл роботи виробу п'ять разів [13].

Вагомість показників бальної оцінки визначено експертним шляхом за п'ятибальною системою, починаючи з найвищого балу найбільш важливого показнику. У результаті найбільш вагомим виявився показник якості роботи механізму (ваговий ко-

ефіцієнт 29%), далі показник якості захисного покриття (25%), потім якості конструкції (21%) і складу сплаву (16%). На останньому місці показник дизайну (9%). Розрахунковий коефіцієнт конкордації складає 0,8, що свідчить про високий ступінь узгодженості думок експертів.

Бальну оцінку дверних ручок із засувками для міжкімнатних дверей експертами наведено в табл. 2.

Для підсумовування дослідження як еталон взято умовну одиницю товару з максимальною оцінкою в 3 бали. Ціну еталона визначено як середню вартість досліджуваних зразків.

Результати розрахунку комплексного показника якості дверних ручок із засувками для міжкімнатних дверей наведено у табл. 3.

Таблиця 1

Бальна оцінка якості дверних ручок із засувками для міжкімнатних дверей

Показник	Бал		
	Силумін	ЦАМ	Латунь, сталь
Якість захисного покриття	Покриття частково відсутнє, на поверхні є тріщини, задири і механічні пошкодження	На поверхні є поглиблення, хвилястість та інші дефекти, які не знижують функціональні властивості і якість виробу	Покриття рівномірне, без механічних пошкоджень
Якість роботи механізму	Механізм постійно заїдає, скрипить	Механізм працює із затримками	Працює безвідмовно
Якість конструкції	Не забезпечується можливість регулювання деталей виробу, потрібні значні експлуатаційні зусилля від людини при функціонуванні виробу, труднощі змащення деталей виробу в процесі експлуатації, є можливість довільного роз'єднання роз'єдних з'єднань виробу, рухомі деталі виробу не фіксуються в крайніх і проміжних положеннях згідно з вимогами ДСТУ, кріпильні елементи з потайною голівкою значно <i>виступають над поверхнею частин деталей</i> , покриття головок кріпильних деталей не має однакового кольору з покриттям виробу	Забезпечується можливість часткового регулювання деталей виробу, не потрібні значні експлуатаційні зусилля при функціонуванні виробу, трудність змащення деталей виробу в процесі експлуатації, рухомі деталі виробу фіксуються в крайніх і проміжних положеннях, кріпильні елементи з потайною голівкою <i>виступають над поверхнею частин деталей</i> , покриття головок кріпильних деталей має однаковий колір з покриттям виробу	Забезпечується можливість регулювання та змащення деталей виробу, зручність експлуатації, рухомі деталі виробу фіксуються в крайніх і проміжних положеннях, кріпильні елементи з потайною голівкою <i>не виступають над поверхнею частин деталей</i> , покриття головок кріпильних деталей має однаковий колір з покриттям виробу
Дизайн	Дизайн минулорічних колекцій	Сучасний дизайн	Оригінальний дизайн, сполучуваність складових частин (ручки та накладки)

Таблиця 2

Бальна оцінка дверних ручок із засувками для міжкімнатних дверей

Показник	Склад сплаву						Якість захисного покриття						Якість роботи механізму						Якість конструкції						Дизайн					
	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6
Зразок																														
Середній бал	2,6	2	2,4	3	1	3	3	3	3	3	1	3	2,6	3	2,4	3	2,8	3	2,8	3	2,4	2,8	2,6	3	2,6	2	1	2,4	2,6	2,6

Таблиця 3

Рівень якості відібраних зразків дверних ручок із засувками для міжкімнатних дверей

Показник	RDA (Китай)	Arpес (Китай)	Bruno (Китай)	Latuna (Китай)	Nomet (Польща)	Almar (Італія)
Зважений параметричний індекс	91,3	91,7	80,5	96,8	68,1	98,8
Ціна зразка, грн	399	534	405	460	384	729
Економічний індекс	82,0	110,0	83,5	94,8	79,1	150,2
Комплексний показник якості (K)	1,11	0,83	0,96	1,02	0,86	0,66

Для оформлення висновків щодо рівня якості досліджуваних зразків застосовано шкалу І. Ансоффа з часткою модифікації [14], за якою високий рівень якості знаходиться в діапазоні $0,81 \leq K \leq 1,00$; хороший рівень – $0,71 \leq K \leq 0,80$; задовільний рівень – $0,41 \leq K \leq 0,70$; незадовільний рівень – $0 \leq K \leq 0,40$.

Отже, досліджувані зразки торгових марок «RDA» (Китай), Latuna (Китай), Bruno (Китай) належать до групи «Висока якість»; ручки торгових марок Nomet (Польща), Arpес (Китай) – до групи «Хороша якість», а ручки із засувками для міжкімнатних дверей Almar (Італія) мають за результатами дослідження задовільну якість. Проте це пояснюється не стільки їх споживчими характеристиками, скільки високою ціною, що не завжди прийнятно для середнього споживача.

Висновки. Обсяг продажів напряму залежить від грамотно підібраної фурнітури як за впливом на зовнішній вигляд міжкімнатних дверей, так і зручністю використання й тривалістю терміну служби. У разі пропозиції покупцю широкого асортименту якісної фурнітури, яка задовольняє його вимоги, виграє не тільки кінцевий споживач, а, перш за все, торговельне підприємство. Визначення комплексного показника якості дверних ручок з урахуванням співвідношення ціни і споживчих характеристик дозволяє запропонувати покупцеві зробити акцент на раціональному виборі потрібного товару.

У подальших дослідженнях буде проведено сегментацію споживачів фурнітури для дверей, оскільки від його вибору залежить і обсяг основної діяльності торговельного підприємства, і фінансові показники.

Список використаних джерел

1. Український дверний ринок в цифрах [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ldr.com.ua/wp-content/uploads/2017/05/output_3_-1.pdf
2. Зрезарцев М.П. Товарознавство непродовольчих товарів: навч. посіб. / М.П. Зрезарцев, В.М. Зрезарцев, В.П. Параніч. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 328 с.
3. Волков І. Еволюція бізнес-моделі від примітивної «дистрибуції» у кінці 90-х до власника торговельної марки і мережі дистрибуції і оптових продажів дверної фурнітури / І. Волков // Лідери дверного ринку. – 2018. – №4. – С. 35–37.

4. Генч Ю. Аналіз міжнародного ринку дверей шляхом оцінки продажу дверної фурнітури / Ю. Генч // Лідери дверного ринку. – 2018. – №3. – С. 19–21.
5. Руденко Т. Smart-идеи от лидеров, или Инструменты, которые ведут вперед / Т. Руденко // Лідери дверного ринку. – 2017. – №2. – С. 34–35.
6. Ошурок О. Український ринок міжкімнатних дверей. Сьогоднішні реалії та прогнози / О. Ошурок // Лідери дверного ринку. – 2018. – №3. – С. 22–24.
7. Носач А. Экспорт вхідних дверей – перемога чи поразка? / А. Носач // Лідери дверного ринку. – 2018. – №3. – С. 25–26.
8. Большук І. Що чекає на дверний ринок України у 2019–2020 роках, або Чи збудуться прогнози гравців ринку?! / І. Большук // Лідери дверного ринку. – 2018. – №4. – С. 24–27.
9. *Офіційний сайт* «Епіцентр К» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://epicentrk.ua/about>
10. Бондаренко С.М. Оцінка рівня якості продукції на підприємстві / С.М. Бондаренко, А.Ю. Леус // Ефективна економіка. – 2017. – №4 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=5527>
11. Куць В. Методи оцінювання рівня якості продукції / В. Куць // Вимірювальна техніка та метрологія. – 2000. – № 56. – С. 130–133.
12. Пархоменко В.М. Економічний аналіз якості продукції: компоненти методик / В.М. Пархоменко // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. – 2009. – № 2 (48). – С. 96–104.
13. ДСТУ Б В.2.6-13:2006. Конструкції будинків і споруд. Вироби замкові і скоб'яні. Загальні технічні / – К.: Мінрегірнбуд України, 2006. – 28 с.
14. Ансофф И. Стратегическое управление [Электронный ресурс]. – М.: Экономика / Центр гуманитарных технологий, 1989.– 520 с. . – 20.02.2012. – URL: <https://gtmarket.ru/laboratory/basis/4155>

References

1. *Ukrains'kyj dvernyj rynek v tsyfrakh* [Ukrainian door market in figures]. Available at: http://ldr.com.ua/wp-content/uploads/2017/05/output_3_-1.pdf (accessed March 2017).
2. Zrezartsev M.P., Zrezartsev V.M., Paranych V.P. (2009). *Tovarovnavstvo neprodovol'chyykh tovariv* [Non-food commodity research]. Kyiv: Tsentр uchbovovoi literatury, 328 p.
3. Volkov I. *Evolutsiia biznes-modeli vid pryimityvnoi "dystrybutsii" u kintsі 90-kh do vlasnyka torhovel'noi marky i merezhi dystrybutsii i optovykh prodazhiv dvernoi furnitury* [Evolution of the business model from the primitive "distribution" in the late 90's to the owner of the trademark and distribution network and wholesale door fittings]. *Lidery dvernoho rynku* [Leaders of the door market], 2018, no. 4, pp. 35-37.
4. Hench Yu. *Analiz mizhnarodnoho rynku dverey shliakhom otsinky prodazhu dvernoi furnitury* [Analysis of the international door market by assessing the sale of door fittings]. *Lidery dvernoho rynku* [Leaders of the door market], 2018, no. 3, pp. 19-21.
5. Rudenko T. *Smart-ydey ot lyderov yly Ynstrumenty, kotorye vedut vpered* [Smart-ideas from leaders or Tools that drive forward]. *Lidery dvernoho rynku* [Leaders of the door market], 2017, no. 2, pp. 34-35.
6. Oshurok O. *Ukrains'kyj rynek mizhkimnatnykh dverey. S'ohodnishni realii ta prohnozy* [Ukrainian market of interior doors. Today's realities and forecasts]. *Lidery dvernoho rynku* [Leaders of the door market], 2018, no. 3, pp. 22-24.
7. Nosach A. *Eksport vkhidnykh dverey peremoha chy porazka?* [Export of the front doors a victory or a defeat?]. *Lidery dvernoho rynku* [Leaders of the door market], 2018, no. 3, pp. 25-26.

8. Bol'shuk I. *Scho chekaie na dvernyj rynek Ukrainy u 2019-2020 rokakh, abo Chy zbudut'sia prohnozy hravtsiv rynku?! [What is waiting for the door market of Ukraine in 2019-2020, or Will the market players' forecasts come true?!]. Lidery dvernoho rynku [Leaders of the door market], 2018, no. 4, pp. 24-27.*

9. *Ofitsijnyj sayt "Epitsentr K" [Official site of "Epicenter K"]*. Available at: <https://epicentrk.ua/about>

10. Bondarenko S.M., Leus A.Yu. Assessment of the quality of products at the enterprise. *Electronic Journal Effective Economy*, 2017, no. 4. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5527>

11. Kuts' V. *Metody otsiniuvannia rivnia iakosti produktsii [Methods of assessing the level of product quality]. Vymiriuval'na tekhnika ta metrolohiia [Measuring equipment and metrology]*, 2000, no. 56, pp. 130-133.

12. Parkhomenko V.M. *Ekonomichnyj analiz iakosti produktsii: komponenty metodyky [Economic analysis of product quality: components of the methodology]. Visnyk Zhytomyrs'koho derzhavnogo tekhnolohichnogo universytetu. Seriya: Ekonomichni nauky [Bulletin of the Zhytomyr State Technological University. Series: Economic Sciences]*, 2009, no. 2 (48), pp. 96-104.

13. *DSTU B V.2.6-13:2006. Konstruktsii budynkiv i sporud. Vyroby zamkovi i skob'iani. Zahal'ni tekhnichni umovy [State Standard B V.2.6-13: 2006. Structures of buildings and structures. Cast and bracket products. General technical conditions]*. Kiev, Minregirnbud Ukraine, 2006, 28 p.

14. Ansoff Y. (1989). *Stratehycheskoe upravlenye [Strategic Management]*. Moscow: Economics, 520 p. Available at: <https://gtmarket.ru/laboratory/basis/4155> (accessed 20 February 2012).

ASSORTMENT AND QUALITY RESEARCH OF COMMODITY UNITS IN RETAIL OUTLETS

Viktoria M. Orlova, Alfred Nobel University, Dnipro (Ukraine). E-mail: orlova@duan.edu.ua

Oksana V. Kuzmenko, Alfred Nobel University, Dnipro (Ukraine). E-mail: v.dh.ptb@duan.edu.ua

Olena R. Serhieieva, Alfred Nobel University, Dnipro (Ukraine). E-mail: sergeeva.e@duan.edu.ua

DOI: 10.32342/2074-5354-2019-1-50-6

Key words: *research, assortment, quality, door fittings, estimation, complex index.*

Commodity unit is a set of individual products, the volume of sales of which depends on the level of consumer demand. In the context of the convergence of business entities concerning the offers and prices, it is relevant to study not only the general product portfolio, but also single articles and sub-articles.

The development of commodity markets depends on the variety and quantity of commodity items, the saturation of the product range and quality. One of the markets that is actively developing today is the door and fitting accessories market. Growth in production and sales of interior doors shows that the demand for accessories and door fittings is also constantly increasing because the importance of choosing door fittings is as important as the door selection. The quality of the door fittings depends both on the appearance and functionality of the doors.

Door accessories, except for the function of control of the lock and the door, also acts as a decorative element for interior doors. Today the hidden loops and silent magnetic mechanisms are up-to-date. Door handles of simple geometric shapes coated with color chrome on a square outlet, door handles on rectangular sockets are very prospective.

The range of accessories for doors is quite diverse: door handles, locks of different types and different systems, loops, latches, stoppers, closers and others. Due to the use of various materials, mechanisms, shapes, decor, you can decorate any door and create an original style. Often buyers of hypermarket «Epicenter K» are looking for handles for interior doors, as they are replaced more often than the metal ones, the accessories of which are usually provided by the manufacturer immediately.

Composition of the commodity portfolio of the investigated articles is directly related to the quality assessment. On the example of a single sub-article, an assessment of the quality level has been carried out using the methods of applied qualimetrics.

In the process of quality assessment, the researched sample is compared to the reference sample. In this case, the quality is a relative value that shows the limits of reaching the level of the original sample and determines the parameters by which the studied and the reference samples are distinguished.

One of the most common methods is to define the complex quality indicator, which takes into account several different characteristics at the same time. To determine the complex index, a grade point assessment of the selected door handles has been performed. Consumer properties were evaluated by the composition of the alloy, the quality of the protective coating, the work of the mechanism, design and appearance. The weight of grade points is determined by experts. The assessment of the quality level for each sub-article of commodity has been calculated as the ratio of the weighted parametric index to the economic index.

Determination of the complex index of door handle quality, taking into account the price - performance ratio, allows the buyer to concentrate attention on the rational choice of the desired product.

Одержано 21.02.2019.